

Razred 68 (1).

Izdan 1 novembra 1934.

PATENTNI SPIS BR. 11169

Zlatić Anton, priv. činovnik, Zagreb, Jugoslavija.

Brava.

Prijava od 29 avgusta 1933.

Važi od 1 marta 1934.

S obzirom na malu sigurnost vrata i roloa zaprtih upotrebom običnih i Werheimovih brava, koje ne odolijevaju provalama kod upotrebe krivih ključeva ili otpirača, izumljen je ovaj pronalazak, sastojeći u bravi, koja se sama po sebi zatvara bez upotrebe ključa, a može se izvana otvoriti samo svojim ključem posebne konstrukcije, koji se bitno razlikuje od običnih ključeva i ključeva raznih sistema time, što nema bradice nikakove vrsti.

Na priloženom nacrtu slika I prikazuje bravu u pogledu bez poklopca na kutiji, a slika II pokazuje vertikalni presjek brave, poklopca i ključa.

Jednostavni mehanizam ove brave smješten je u pravokutnoj kutiji 1 od jake kovine, pokrivenoj poklopcem 2 od istovrsne kovine, koji poklopac upada u okvir kutije za svoju debljinu, a pridržan je na dvjema suprotnim vertikalnim stranama kutije posredstvom dvaju zubića, koji upadaju u pripadne izreske 3 na stranama kutije i na dvjema pločicama 4 pričvršćenim uz dvije druge strane kutije. Poklopac 2 pridržan je uz kutiju 1 posredstvom šarafa 5, koji se ušarafljuje u vodilicu 6 zasuna 7. Na poklopcu 2 pričvršćena je blazinica 8, koja ne dozvoljava zasunu 7 da se podiže sa dna kutije. Zasun 7, jaka podeblja kovna ploča nešto kraća od dužine kutije, ima izrezak kojim je nataknut na vodilicu 6 i koji određuje veličinu dijela zasuna koja ima izaći vani iz strane kutije, a da čvrsto pridrži vrata zatvorena. Jako pero 9 od elastičnog čelika položeno je u jednom uglu kutije, nije uz kutiju zaminatano, a široko je koliko je kutija duboka, da ne može iskočiti iz svoga položaja. Ovo

pero upire jednim krakom o stranu kutije, a drugim krakom jako pritiska na stražnji kraj zasuna 7, potiskujući ga prama vani. Da se zasun 7 pridrži u kutiji, zuba dvokrakog zapora 10, koji je smješten na osovini 11, zapada u izrezak 12 na jednoj uzdužnoj strani zasuna pritiskom elastičnim perom 13. Drugi krak b zapora 10 izlazi van kutije kroz izrezak u jednoj njezinoj uzdužnoj strani. Druga uzdužna strana zasuna 7 nazubljena je po prilici do polovine dužine. U ove zupce zasuna zapinje zupčanik 14, koji je smješten u kružnoj ogradi 15 na način, da krajevi ograde ne smetaju pokretanje ni zasuna ni zupčanika. Zupčanik 14 ima u svojoj sredini maticu vijka. Povrh zupčanika 14 smješten je u ogradi 15 kolut 16 nenazubljen, iste veličine i debljine kao zupčanik. Ovaj kolut providen je u svojoj sredini otvorom, koji može imati maticu vijka istih dimenzija kao zupčanik 14, a može biti i rupa bez matice vijka, sa oblikom raznih figura u prosjeku. Na strani zasuna 7 gdje je zupčanik, a udaljeno od poprečne strane kutije onoliko koliko zasun izlazi van kutije, smješteno je malo zvonice 17.

Ključ 18 nema bradice, a u njegovoj osovini urezan je vijak, koji potpuno pristaje u maticu zupčanika 14 i eventualno u maticu koluta 16, ako kolut ima maticu, ili je osovina na dijelu koji ima vijak urezana prama figuri u rupi koluta 16, da može proći kroz ovaj kolut i ušarafliti se u zupčanik 14. Osovina ključa može biti puna, a može biti i provrtana. U ovom zadnjem slučaju u rupu ključa upada odgovarajuća osovina 19, pričvršćena na dnu kutije 1 u položaju, koji odgovara središtu rupe

20 poklopca 2, odnosno središtima zupčanika 14 i koluta 16.

Da se spriječi otvaranje dviju ili više brava jednim istim ključem, brave će se razlikovati međusobno debljinom osovine ključa, dimenzijom vijka, odnosno matice, figurom na kolutu 16 i na osovini ključa 18.

Ova se brava pričvrsti ili umetne na vratnicu, odnosno rolo, kako svaka druga brava i u tu svrhu ima četiri rupice 21 za prolaz šarafa, a može služiti kao desna brava i kao lijeva brava, s razlikom, da u jednom slučaju krak b zapora 10 ostane s gornje strane, u protivnom slučaju s donje strane.

Da se ovom bravom zaključaju vrata, t.j. da zasun 7 iskoči djelomice iz kutije 1 i uđe u rupu za to određenu, pritisne se krak b zapora 10 rukom, ako se osoba koja zatvara nalazi u zatvorenoj prostoriji, inače se pritisak na krak b vrši posebnom napravom na vratima, ili na okviru vrata, koja pri zatvaranju automatski pritisne krak b. Pritiskom na krak b zapora 10, otkopča se krak a iz izreska 12 na zasunu 7. Djelovanjem pera 9 iskoči zasun iz kutije 1 onoliko, koliko mu dozvoljava izrezak, kojim je nataknut na vodilici 6 i time su vrata zaključana. Ako je brava smještena na donjem rubu roloa, spuštanjem roloa udari krak b o prag i time zaključa rolo. Kada zasun 7 iskoči iz kutije 1, zvonice 17 udari u stranu kutije i zazvoni što znači, da su vrata zaključana, a to je važno kod zatvaranja uopće, a napose kod spuštanja roloa.

Za otključanje vrata roloa i slično, umetne se u bravu ključ 18 kroz rupu 20 na poklopcu 2. Ključ prolazi kroz kolutu 16 i zašarafljuje se u zupčanik 14 sve dok ključ stegne zupčanik uz kolut. Okretanjem ključa nakon toga u protivnom smjeru, okreće se s njime i zupčanik 14 i uvlači u kutiju zasun 7, sve dok ne zapne krak b zapora 10 u izrezak 12 zasuna. Time je brava

otključana. Daljim okretanjem ključa u ovom protivnom smjeru, ključ se otšarafljuje iz zupčanika 14, odnosno i iz koluta 16, te se izvuče iz brave.

Da se uzmogne otključati brava i iznutrine zatvorene prostorije, ušarafljena je kroz stranu kutije u zasun 7 šipka 22, na koju se može nataknuti držak, koji se naprosto povuče zasun, sve dok krak a zapora 10 zapne u izrezak 12 zasuna 7.

Brava se može izraditi u raznim veličinama.

Patentni zahtjevi:

1.) Brava za zatvaranje vrata i roloa, označena time, da se pritiskom na vanjski krak b zapora 10, na koji deluje elastično pero 13, otkopči zasun 7, koji pritisnut jakim perom 9, izlazi iz kutije 1, koliko dozvoljava vodilica 6, na kojoj je zasun nataknut i time zaključava bravu, što se očituje zvukom malog zvonca 17.

2.) Brava u zahtjevu pod 1.), označena time, da se u unutrašnjosti kutije 1 nalazi u posebnoj kružnoj ogradi zupčanik 14, koji zapinje u zupce nazubljene strane zasuna 7, a površ zupčanika nenazubljeni kolut 16, da je u centralnoj rupi zupčanika urezana matica vijka, a u centralnoj rupi koluta ili je urezana matica vijka, ili ima oblik raznih figura.

3.) Sprava u zahtjevima pod 1.) i 2.), označena time, da ima ključ 18 bez bradice, kojeg je osovina vijak dimenzija prema matici zupčanika 14 i eventualno urezan prema figuri koluta 16, da se uvijanjem ključa u maticu zupčanika stegne kolut uz zupčanik, te naknadnim okretanjem ključa u protivnom smjeru povlači se zasun 7, u kutiju dok zapne o zapor 10, čim je brava otključana, a daljim se okretanjem izvlači ključ iz brave.

Slika I

